

gemeente Tynaarlo

Perspectievennota 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Voorstellen nieuw beleid	7
Actualisatie meerjarig investeringsplanning	9
Ontwikkeling begrotingsresultaat	13
Financiële uitgangspunten	15
Ontwikkeling reservepositie 2021 - 2025	17
Niet gehonoreerde collegeambities	21

Voorwoord

Voor u ligt de perspectievennota voor het begrotingsjaar 2022. De perspectievennota is een belangrijk onderdeel van de planning & control-cyclus. Hierin worden de financiële en beleidskaders opgenomen, welke de basis zijn voor het opstellen van de begroting 2022. Deze kaders zijn niet 'hard', maar kunnen naar aanleiding van nieuw verkregen inzichten en informatie opnieuw worden overwogen. Er wordt ook een doorkijkje gegeven naar de jaren daarna. Normaliter zou ook beperkt inhoudelijk per hoofdstuk een doorkijk worden gegeven naar 2022, maar wegens de grote onzekerheden hebben wij daar in deze perspectievennota van af gezien.

Deze perspectievennota is door ons vastgesteld op 8 juni 2021. Dat is inclusief de laatste informatie uit de jaarrekening 2020, de voorjaarsbrief 2021, maar exclusief de meicirculaire van het rijk.

Tussen perspectievennota 2022 en begroting 2022

Dit jaar is de perspectievennota een bijzondere. Het huidige college en raad stellen deze perspectievennota en de begroting 2022 vast. De uitvoering van het jaar 2022 is echter in handen van een nieuw college dat na de verkiezingen van maart 2022 aan haar taak zal beginnen en uitvoering zal geven aan de begroting 2022. Wij hebben om die reden besloten deze perspectievennota beleidsarm te maken. Normaliter heeft een volgend college daarmee maximaal de ruimte om haar eigen beleid uit te gaan voeren in de nieuwe collegeperiode. Echter, met de kennis van nu hebben wij te maken met een niet-sluitende meerjarenbegroting. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de herijking van het gemeentefonds die voor ons zeer ongunstig uitpakt. Ons college komt met een voorstel om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen. Wel zijn er gunstige ontwikkelingen rondom de arbitragecommissie die zich heeft gebogen over de tekorten in de jeugdzorg. Eind mei 2021 heeft zij het demissionair kabinet geadviseerd gemeenten (deels) te compenseren voor de tekorten op de jeugdzorg waar gemeenten mee worden geconfronteerd. Op 3 juni heeft het kabinet toegezegd 1,3 miljard aan gemeenten beschikbaar te stellen voor de jaarschijf 2022. De exacte verdeling is nog niet bekend, maar op basis van verdelingen uit het verleden verwachten wij 2,1 miljoen te ontvangen. Het besluit over de volgende jaarschijven wordt naar verwachting doorgeschoven naar het volgende kabinet.

Ondanks de financiële situatie en ons uitgangspunt van een beleidsarme begroting hebben wij nu enkele voorstellen voor nieuw beleid opgenomen. Het principe van de 3 O's (onvermijdelijk, onuitstelbaar en onvoorzien) is hierin leidend geweest. Deze plannen / onderdelen willen wij in ieder geval graag opnemen in de begroting 2022. Omdat wij nog staan voor integrale afweging rondom het structureel sluitend krijgen van de meerjarenbegroting, welke verder gaat dan alleen de opgevoerde "nieuw beleid"-onderdelen, hebben wij de overige aangedragen voorstellen nieuw beleid ter kennisgeving als bijlage toegevoegd.

Ons college heeft aan de ambtelijke organisatie de opdracht verstrekt om begrotingsbreed met een voorstel te komen om middels ombuigingen of inkomstenvergrotingen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting te komen. Hierbij zijn als extra kaders meegegeven dat gekeken moet worden naar de mogelijkheden tot het inruilen van 'oud beleid' voor 'nieuw beleid' en dat het hanteren van de zogeheten kaasschaafmethode geen optie is. Tevens zullen wij de door de raad bij de behandeling van deze PPN eventueel naar voren gebrachte uitgangspunten in de opdracht betrekken. Op basis van het opgeleverde resultaat van de ambtelijke organisatie (eind augustus 2021) zullen wij in september een nadere afweging maken en dit meenemen in de behandeling bij de begroting.

Ontwikkeling begrotingsresultaat

Onderstaande tabel toont de grote uitdagingen die op financieel vlak voor ons liggen. In het hoofdstuk "ontwikkeling van het begrotingsresultaat" achteraan in deze PPN wordt onderstaande tabel uitgebreid toegelicht.

Overzicht ontwikkeling begrotingsresultaat 2022 – 2025				
(bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	2022	2023	2024	2025
1 Begrotingsresultaat (begroting 2021)	248	-41	124	124
Financieel resultaat bij ongewijzigd beleid				
2 Aanpassen prijsindex	-	-	-	-300
3 Aanpassing loonindex	-	-	-	-400
4 Bijstelling septembercirculaire 2020 (incl. budgetneutrale wijzigingen)	-	-	-	1.156
Begrotingsresultaat na verwerking circulaire	248	-41	124	580
5 Gemeenschappelijke regelingen	-	-16	-25	-51
6 Reeds genomen besluiten	-36	-36	-36	-36
7 Motie terugdraaien OZB-verhoging	-260	-260	-260	-260
8 Effect herverdeling gemeentefonds	-	-508	-1.016	-1.524
9 Resultaat arbitragecommissie jeugdzorg	2.100	PM	PM	PM
Begrotingsresultaat incl. bijstellingen	2.052	-861	-1.213	-1.291
10 Structureel nieuw beleid perspectievennota	-76	-76	-76	-76
11 Structurele mutaties voorjaarsbrief 2021	-50	-50	-50	-50
Nieuw begrotingsresultaat	1.926	-987	-1.339	-1.417
Noemenswaardige PM-posten				
Omgevingswet/-visie	PM	PM	PM	PM
Meicirculaire	PM	PM	PM	PM

Er wordt op dit moment gewerkt aan een verdiepende analyse op onze actuele tekorten binnen het sociaal domein (wat hebben we geleerd uit de jaarrekening 2020?), de meest actuele monitor sociaal domein die een daling van zorgkosten laat zien (juni 2021) en de effectiviteit van de maatregelen uit het MP 2.0, waaronder bijvoorbeeld de zeer effectieve praktijkondersteuners bij huisartsen (POH's). We willen de verschillen ook graag kunnen verklaren. Onderdeel van MP2.0 was ook nog een onzeker deel, het nader invullen van de ombuiging van ruim 1 miljoen die nog niet concreet was gedefinieerd. Ook dat project staat momenteel in de steigers. Wij verwachten hier in de komende maanden een goed beeld van te kunnen schetsen zodat de gemeenteraad bij de begrotingsbehandeling hierop ook daadwerkelijk kan gaan sturen door heldere kaders te stellen.

Concluderend

Wij staan als gemeente voor een grote uitdaging om een volledig en onderbouwde begroting op te leveren waarin zoveel mogelijk onzekerheden een plaats hebben gekregen. Op basis van bovenstaande uitwerkingen vertrouwen wij erop uw raad zodanig geïnformeerd te hebben dat voldoende inzichtelijk is gemaakt hoe wij de route naar het opstellen van de begroting 2022 vorm willen geven.

Met vriendelijke groet,

College van burgemeester en wethouders

Voorstellen nieuw beleid

In dit hoofdstuk leggen wij de voorstellen voor incidenteel en structureel nieuw beleid aan u voor. Wij zijn voornemens deze voorstellen op te nemen in de begroting 2022 met dien verstande dat wij de (financiële) ontwikkelingen nauwlettend in de gaten houden om te bepalen of het haalbaar is om voorliggende voorstellen in 2022 (en verder) tot uitvoering te brengen. In het licht van de (financiële) onzekerheden zijn wij reeds kritisch geweest met de voorstellen voor nieuw beleid die wij op willen nemen in de begroting. Dit neemt niet weg dat, mocht de financiële situatie daarom vragen, wij in aanloop naar de begroting 2022 nogmaals te bepalen welke gestelde kaders en/of concrete voorstellen door ons haalbaar worden geacht en welke niet.

In onderstaande tabel + toelichtingen zijn de aanvragen voor incidenteel nieuw beleid 2022 opgenomen. Indien voor de voorstellen geen alternatieve dekking is aangegeven worden de bedragen ten laste van de ARG1 (Algemene Reserve Grote Investeringen) gebracht. Voor de aanvragen voor structureel nieuw beleid geldt dat ze ten laste van de ARG1 worden gebracht, tenzij anders aangegeven.

Incidenteel nieuw beleid		2022	2023	2024	2025
1	RIE-maatregelen	-10.000	-	-	-
2	Vitaal Platteland	-10.000	-	-	-
3	Oplossen wateroverlast Schelfhorst	-37.665	-42.100	-	-
3	Dekking: bestaand budget	5.000	5.000	-	-
3	Dekking: voorziening riolering	32.665	37.100	-	-
4	Onderwijshuisvestingsprogramma 2022	-58.434	-	-	-
Totaal incidenteel nieuw beleid		-78.434	-	-	-
Structureel nieuw beleid		2022	2023	2024	2025
5	Onderhoud gebouwen 2021-2030	-39.283	-39.283	-39.283	-39.283
6	Implementatie vroegsignalering	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
7	VTH kwaliteitscriteria registratie	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
8	Toepassen monitor Duurzaamheid	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
9	Preventiefonds	-73.000	-73.000	-73.000	-73.000
10	Ongedaan maken terugdraaien OZB-verhoging	260.000	260.000	260.000	260.000
11	ICT-maatregelen	-63.500	-63.500	-63.500	-63.500
Totaal structureel nieuw beleid		-75.783	-75.783	-75.783	-75.783

1. RIE-maatregelen (Risico Inventarisatie en Evaluatie) om een veilige werk- en verblijfsituatie in een gebouw te realiseren

Bestaande RIE's dienen geactualiseerd te worden om te voldoen aan Arbo wet- en regelgeving.

2. Vitaal Platteland

Circa € 10.000 is structureel benodigd voor toepassing van de wettelijke taak t.a.v. het verstrekken van natuurvergunningen.

3. Oplossen wateroverlast Schelfhorst

Er is sprake van herhaaldelijke ernstige rioolklachten.

4. Onderwijshuisvestingsprogramma 2022

Op basis van de wettelijke taak rondom onderwijshuisvesting dienen wij de kosten te vergoeden voor de eerste inrichting en voor huurlasten. Het betreft de hiervoor beschreven kosten voor Mariaschool, Oelebred en Rietzanger.

5. Onderhoud gebouwen 2021-2030

Om de voorziening onderhoud gebouwen conform onze financiële verordening te laten verlopen is een structurele ophoging van de jaarlijkse dotaties vereist.

6. Implementatie vroegsignalering

Schuldhelpverlening is een wettelijke taak van gemeenten sinds de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) in 2012. Hierdoor hebben gemeenten de verplichting om inwoners met schulden te helpen. Per 01-01-2021 is de Wgs gewijzigd. De implementatie van deze wijziging leidt tot structureel hogere kosten.

7. VTH kwaliteitscriteria registratie

Circa € 10.000 is vereist om aan te kunnen tonen dat wij voldoen aan de wettelijke kwaliteitscriteria VTH.

8. Toepassen monitor Duurzaamheid

Na het opzetten / inrichten van een monitor Duurzaamheid dient deze ook actueel te worden gehouden.

9. Preventiefonds

Voorgesteld wordt om het preventiefonds uit te breiden met € 73.000 waar diverse subsidies uit gedekt kunnen worden die voldoen aan onze algemene subsidieverordening. Nadere criteria van dit fonds dienen nog te worden uitgewerkt.

10. Ongedaan maken terugdraaien OZB-ophoging

Met de kennis van nu voorzien wij een niet-sluitende meerjarenbegroting, dit wordt onder meer veroorzaakt door de herijking van het gemeentefonds. Wegens deze gewijzigde omstandigheden wordt voorgesteld om het terugdraaien van de OZB-verhoging ongedaan te maken.

11. ICT-maatregelen

Hieronder vallen diverse maatregelen/activiteiten die als volgt kunnen worden samengevat:

De ondersteuning voor de huidige firewall loopt af per 31-12-2021. Wij moeten vervangen hiervoor inkopen. Onze fysieke servers moeten worden vervangen. Door daarnaast meer zonerings in onze interne en externe aansluitingen aan te brengen beveiligen wij ons netwerk beter tegen aanvallen van buitenaf. Hackers worden steeds slimmer. Zonerings biedt hier een beveiliging in. Voor wat betreft onze telefonie omgeving geldt dat Microsoft per 1-7-2021 geen ondersteuning meer biedt. Wij moeten ook hiervoor vervanging inkopen.

Middels Common Ground kunnen processen en data gescheiden worden. Hiermee zijn wij flexibeler en in staat sneller innovaties door te voeren. Dit is een langdurig proces waar we nu een start mee willen gaan maken.

Er is extra capaciteit en ondersteuning van de leverancier nodig om de wettelijk verplichte basisregistratie te actualiseren. Voorts geldt dat we door onszelf geconstateerde kwetsbaarheden willen gaan oplossen.

We hebben in onze begroting structurele budgetten opgenomen voor ICT uitgaven, die bij enig jaar van niet gebruik overlopen in onze reserve informatiebeleid. De raad is bevoegd om onttrekkingen uit de reserve te accorderen, vandaar dat we raad nu voorstellen om de gelden die we hebben gereserveerd voor dit soort uitgaven nu ook daadwerkelijk in te zetten. Wat wij kunnen gaan doen in deze budgetten gaan wij komende weken uitzoeken.

Actualisatie meerjarig investeringsplanning

Investeringsplanning 2022 - 2025						
Taakveld	Omschrijving	Investering 2022	Investering 2023	Investering 2024	Investering 2025	Krediet reeds beschikbaar
Accommodatiebeleid (scholenbouw en sportvoorzieningen)						
<i>Onderwijshuisvesting en sportvoorziening in Zuidlaren</i>						
<i>Jonglaren</i>						
4.2	Onderwijshuisvesting	(Ver)nieuwbouw Jonglaren	1.209.684			Ja
4.2	Onderwijshuisvesting	(Ver)nieuwbouw flexibele schil Jonglaren	121.507			Ja
4.2	Onderwijshuisvesting	Sloop, asbestverwijdering en boekwaarde Jonglaren		187.104		Ja
4.2	Onderwijshuisvesting	Onderwijshuisvestingsprogramma 2022	2.300.773			Nee
2.1	Verkeer en vervoer	Infrastructurele werken bij (ver)nieuwbouw Jonglaren		150.000		Ja
<i>De Lichtkring</i>						
4.2	Onderwijshuisvesting	Sloop, asbestverwijdering en boekwaarde de Lichtkring	356.815			Ja
2.1	Verkeer en vervoer	Infrastructurele werken bij (ver)nieuwbouw de Lichtkring	100.000			Ja
<i>De Schuthoek</i>						
4.2	Onderwijshuisvesting	(Ver)nieuwbouw De Schuthoek	811.325			Ja
4.2	Onderwijshuisvesting	Sloop, asbestverwijdering en boekwaarde De Schuthoek		233.531		Ja
2.1	Verkeer en vervoer	Infrastructurele werken bij (ver)nieuwbouw De Schuthoek		100.000		Ja
<i>De Tol</i>						
4.2	Onderwijshuisvesting	Sloop, asbestverwijdering en boekwaarde De Tol	520.287			Ja
2.1	Verkeer en vervoer	Infrastructurele werken bij (ver)nieuwbouw De Tol	200.000			Ja
5.2	Sport	Nieuwbouw enkele gymzaal Centrum Zuidlaren, incl.				Ja

Investeringsplanning 2022 - 2025

Taakveld	Omschrijving	Investering 2022	Investering 2023	Investering 2024	Investering 2025	Krediet reeds beschikbaar
	duurzaamheidsmaatregelen	809.858				
5.2 Sport	Subsidie hockey semi-waterveld Zuid-es	177.333				Nee
5.2 Sport	Subsidie aanleg 0,5 nieuw zandgestrooid hockeyveld Zuid-es	100.000				Nee
5.2 Sport	Subsidie veldverlichting hockeyveld Zuid-es	33.333				Nee
5.2 Sport	Subsidie korfbalveld Zuid-Es	66.667				Nee
5.2 Sport	Subsidie 1e bovenbouw semi-waterveld HCE	177.333				Nee
5.2 Sport	Subsidie 1e bovenbouw semi-waterveld HCE	200.000				Nee
6.1 Samenkracht/burgerparticipatie	Sloop Dorpshuis Ludinge		75.000			Ja
Riolering in combinatie met wegconstructies						
7.2 Riolering	Vervanging gemalen hoofdgemalen	94.000				Ja
7.2 Riolering	Vervanging riolering Hageneind - onderdeel riolering		162.000			Nee
2.1 Verkeer en vervoer	Vervanging riolering Hageneind - onderdeel wegconstructie		34.000			Nee
Kunstwerken						
2.1 Verkeer en vervoer	Beschoeiing vijvers	35.595	57.915			Nee
Openbare verlichting						
2.1 Verkeer en vervoer	Vervangen lantaarnpalen	535.825			143.452	Ja
2.1 Verkeer en vervoer	Vervangen lantaarnpalen		520.197	457.847		Nee

Ontwikkeling begrotingsresultaat

Startpunt van onderstaand overzicht is het resultaat uit de meerjarenbegroting 2021 – 2024. Vervolgens hebben we hierin de besluiten die nadien zijn genomen, de mutaties die voortkomen uit de septembercirculaire 2020, de invloeden vanuit de voorjaarsbrief 2021, en overige besluiten opgenomen.

Overzicht ontwikkeling begrotingsresultaat 2022 – 2025				
(bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	2022	2023	2024	2025
1 Begrotingsresultaat (begroting 2021)	248	-41	124	124
Financieel resultaat bij ongewijzigd beleid				
2 Aanpassen prijsindex	-	-	-	-300
3 Aanpassing loonindex	-	-	-	-400
4 Bijstelling septembercirculaire 2020 (incl. budgetneutrale wijzigingen)	-	-	-	1.156
Begrotingsresultaat na verwerking circulaire	248	-41	124	580
5 Gemeenschappelijke regelingen	-	-16	-25	-51
6 Reeds genomen besluiten	-36	-36	-36	-36
7 Motie terugdraaien OZB-verhoging	-260	-260	-260	-260
8 Effect herverdeling gemeentefonds	-	-508	-1.016	-1.524
9 Resultaat arbitragecommissie jeugdzorg	2.100	PM	PM	PM
Begrotingsresultaat incl. bijstellingen	2.052	-861	-1.213	-1.291
10 Structureel nieuw beleid perspectievennota	-76	-76	-76	-76
11 Structurele mutaties voorjaarsbrief 2021	-50	-50	-50	-50
Nieuw begrotingsresultaat	1.926	-987	-1.339	-1.417
Noemenswaardige PM-posten				
Omgevingswet/-visie	PM	PM	PM	PM
Meicirculaire	PM	PM	PM	PM

Toelichting op voornoemde onderdelen

1. Startpunt van de perspectievennota 2022 is het begrotingsresultaat van de vastgestelde begroting 2021. Dit resultaat is hier vermeld.
2. Voor wat betreft de loon- en prijsindex wordt conform onze financiële uitgangspunten aangesloten bij de percentages die door het Rijk in de septembercirculaire 2020 zijn opgenomen. De loon- en prijsindex van de septembercirculaire 2020 zijn reeds voor de jaarschijven 2022 – 2024 verwerkt in de begroting 2021. Voor de jaarschijf 2025 wordt dit nu ook verwerkt
3. Zie 2.
4. De bijstellingen van de septembercirculaire 2020 zijn reeds verwerkt in de jaarschijven 2022 – 2024. Met deze regel wordt ook het saldo van de mutaties t.b.v. 2025 opgenomen in het begrotingsresultaat van 2025.
5. De bijdrage van de gemeente wordt vastgesteld aan de hand van de begroting van de desbetreffende gemeenschappelijke regeling. In de afgelopen periode zijn de begrotingen 2022 van de GR'en middels een apart voorstel aan uw raad aangeboden. De financiële consequenties zijn in deze regel opgenomen.
6. Betreft eerder genomen besluiten, vanaf de periode na de najaarsbrief 2020.
7. Betreft de verwerking van de motie terugdraaien OZB-verhoging vanaf het boekjaar 2022, welke is aangenomen bij de behandeling van de begroting 2021.
8. In deze regel is het effect van de herverdeling van het gemeentefonds opgenomen, zoals deze bekend is ten tijde van het opstellen van dit document.
9. In deze regel is het effect van de arbitragecommissie over het ontoereikende budget dat gemeenten voor jeugdzorg ontvangen opgenomen, zoals deze bekend is ten tijde van het opstellen van dit document. Op 3 juni heeft het kabinet toegezegd 1,3 miljard aan gemeenten beschikbaar te stellen voor de jaarschijf 2022. De exacte verdeling is nog niet bekend, maar op basis van verdelingen uit het verleden hopen wij 2,1 miljoen te ontvangen. Het besluit over de jaarschijven 2023 t/m 2025 wordt naar verwachting doorgeschoven naar het volgende kabinet. Het bedrag hiervoor is op dit moment moeilijk in te schatten, vandaar dat daar een PM-post is opgenomen.
10. Dit betreffen de voorstellen voor structureel nieuw beleid zoals opgenomen in deze perspectievennota 2022.
11. Betreft de structurele financiële effecten vanuit de voorjaarsbrief 2021.

Momenteel kennen wij twee pm-posten die nog een plek moeten krijgen in de begroting. Namelijk de financiële effecten van de implementatie van de omgevingswet en de meicirculaire inzake het gemeentefonds. In aanloop naar de begroting 2022 werken wij, zoals aangekondigd, aan het zoveel mogelijk invullen van de pm-posten.

Financiële uitgangspunten

Algemeen

We schrijven de begroting 2022 - 2025 op basis van de uitgangspunten die er zijn voor bestaand beleid en die in deze perspectievennota zijn opgenomen. Zie hiervoor onderstaande uitwerking. De uitgangspunten sluiten zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten van voorgaande jaren. Vanwege de onzekere tijden kan het zijn dat een aantal uitgangspunten niet realiseerbaar zijn voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2022 – 2025. Indien de daadwerkelijk gehanteerde uitgangspunten afwijken van de uitgangspunten zoals opgenomen in dit hoofdstuk, dan wordt u daarover apart geïnformeerd in de begroting 2022. Om te kunnen komen tot een financiële tussenstand zijn we nu uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Incidentele mee- en tegenvallers die gedurende het jaar kunnen ontstaan en die geen directe bestemming hebben voegen we toe, of onttrekken we aan de Algemene Reserve Grote Investerings (ARGI);
- Geen nieuw beleid zonder financiële dekking, waarbij structurele lasten worden gedekt door structurele baten;
- Er is sprake van structureel en reëel begrotingsevenwicht, conform de eisen die door de toezichthouder (provincie) aan de (meerjaren)begroting worden gesteld;
- De reservepositie moet ons voldoende weerstandsvermogen garanderen en aan het einde van de huidige bestuursperiode voldoende ruimte bieden aan een nieuw bestuur om keuzes te maken;
- De prijsindex 2022 en verder voor kosten, overgedragen budgetten en voor subsidies aan derden stellen we vast conform de prijsindexeringen per jaarschijf zoals opgenomen in de tabel 'indexeringen'. Deze percentages zijn conform de prijsindex die door het rijk in de septembercirculaire 2020 zijn opgenomen. Deze percentages sluiten aan bij de gehanteerde percentages van de begroting 2021. Bij het opmaken van de begroting 2022 wordt de indexering bijgesteld naar de percentages zoals opgenomen in de – nog te verschijnen – septembercirculaire 2021.
- Ten aanzien van mutaties in de algemene uitkering worden alleen mutaties in decentralisatie- en integratie-uitkeringen budgettair neutraal verwerkt. Hierbij wordt de uitkering in principe taakstellend voor de taak opgenomen. Voor overige wijzigingen in de algemene uitkering die het gevolg zijn van taakmutaties geldt dat deze als mutatie van de algemene uitkering (algemene dekkingsmiddelen) worden opgenomen;
- Voor het bepalen van de ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds wordt het advies van het rijk overgenomen waarbij een raming wordt opgenomen die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond.
- De budgetten die als gevolg van de transities in het sociaal domein naar gemeenten toekomen (in het kader van Participatiewet, Jeugdhulp en Begeleiding) zijn vanaf 2015 opgenomen in de begroting. Hierbij is als uitgangspunt gehanteerd dat de lasten taakstellend op datzelfde niveau zijn opgenomen. Dat wil zeggen dat we de financiële effecten budgettair neutraal opgenomen hebben in de begrotingen vanaf 2015. Dit sluit aan bij het pakket aan maatregelen om de uitgaven binnen het sociaal domein beheersbaar te maken en aan te sluiten bij het beleid.
- Daar plaatst het college wel de kanttekening bij dat indien het gaat om nieuwe taken, waarvoor de Rijksoverheid geen adequate middelen beschikbaar stelt, onze gemeente deze opgedragen werkzaamheden slechts dan kan uitvoeren indien er een passende dekking gevonden wordt in het schrappen van niet-verplichte taken, dus nieuw voor oud, ofwel extra middelen beschikbaar gesteld door de raad.
- We hanteren de genoemde indexeringen zoals opgenomen in de tabel Indexeringen;
- De volgende uitgangspunten hanteren we voor de belastingen en heffingen:

Omschrijving:	Uitgangspunt 2022 en verder:
OZB	Trendmatige aanpassing van 2%
OZB niet-woningen eigenaar	Trendmatige aanpassing van 2%
OZB niet-woningen gebruiker	Trendmatige aanpassing van 2%
Forensenbelasting	Trendmatige aanpassing van 2%
Toeristenbelasting	2022: € 1,20 op basis van advies recreatieschap
Afvalstoffenheffing	Kostendekkend, met eventueel inzet voorziening
Rioolheffing	Kostendekkend, met eventueel inzet voorziening
Lijkbezorgingsrechten	Tarieven indexeren conform reguliere prijsindexatie van gemeentelijke begroting.
Leges	Toewerken naar kostendekkend, consistent met voorgaande jaren, niet-gemaximeerde, niet-kostendekkende tarieven verhogen met 5%.

Indexeringen

We stellen de meerjarenbegroting op basis van de huidige inzichten en verwachtingen en aannames voor de komende jaren op. De belangrijkste indexeringen en uitgangspunten voor de meerjarenbegroting sommen we hieronder op. In de eerste kolom staat aangegeven wat de indexatie in de begroting 2021 is geweest, in de kolommen daarna geven we aan welke indices tot en met 2025 we voorstellen.

Indexeringen	Opgenomen in begroting 2021	2022	2023	2024	2025
Prijsindex	1,70%	1,70%	1,80%	1,80%	1,80%
Loonkosten (cao, structureel)	2,90%	2,50%	2,30%	2,30%	2,30%
Interne rente	1,25%	1,25%	1,25%	1,25%	1,25%
Rente lang geld op te nemen	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Rente kort geld op te nemen	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Rente kort geld uit te zetten	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Inflatie en prijsindexen reguliere lasten gemeente

Met ingang van de begroting 2016 wordt voor wat betreft de loon- en prijsindex aangesloten bij de percentages die door het rijk in de meest recente circulaire zijn opgenomen. Dit houdt in dat wij in bovenstaande tabel de percentages uit de septembercirculaire 2020 van het rijk hebben overgenomen. Deze percentages zijn ook opgenomen in de begroting 2021. Bij het opstellen van de begroting 2022 gebruiken we de percentages die het rijk in de septembercirculaire publiceert.

Renteontwikkelingen en treasury

- *Interne rente*

De aanpassingen van de BBV die in zijn gegaan op 1 januari 2017 schrijven precies voor hoe we de interne rente moeten berekenen. Dit weten we pas definitief bij de begroting. Eerste berekeningen geven aan dat het rentepercentage in de richting van de 1,25% gaat;

- *Rente vast geld op te nemen*

In de begroting 2021 is voor de 'rente vast geld op te nemen' een rentepercentage van 2% gehanteerd. Op basis van de inzichten en verwachtingen in de renteontwikkeling stellen we voor dit percentage niet te wijzigen. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe wordt wel rekening gehouden met een risico-opslag;

- *Rente kort geld op te nemen*

In de begroting 2021 is voor de 'rente kort geld op te nemen' een percentage van 1% gehanteerd. Op basis van de inzichten en verwachtingen in de renteontwikkeling stellen we voor dit percentage niet te wijzigen. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe wordt wel rekening gehouden met een risico-opslag;

- *Rente kort geld uit te zetten*

In de begroting 2021 is voor de 'rente kort uit te zetten geld' een percentage van 0% gehanteerd. Het uitzetten van kort geld komt eigenlijk niet meer voor sinds de invoering van het schatkistbankieren. Over middelen die wij aanhouden in de 'schatkist' wordt nagenoeg geen rente ontvangen. We stellen dan ook voor dit percentage niet aan te passen.

Ontwikkeling reservepositie 2021 - 2025

De algemene reserves van de gemeente bestaan uit de Algemene Reserve Calamiteiten (Arca) en de Algemene Reserve Grote Investeringen (Argi). In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de reservepositie de komende jaren. Dit wordt gedaan op basis van

Algemene reserve grote investeringen (Argi)

De algemene reserve grote investeringen (Argi) heeft meerdere doelen:

- buffer voor de opvang van risico's;
- buffer voor opvang van tegenvallers in de lopende exploitatie;
- basis voor genereren van renteopbrengsten t.b.v. dekking incidenteel nieuw beleid;
- goed rentmeesterschap t.b.v. de toekomst/nieuw bestuur;
- budget voor het realiseren van wensen.

De Argi is de reserve die wordt gebruikt in directe relatie met de exploitatie. Incidentele meevallers die gedurende het jaar ontstaan worden toegevoegd aan deze reserve en incidentele tegenvallers worden onttrokken. De financiële ruimte in de Argi bepaalt de ruimte die beschikbaar is voor de invulling van incidenteel nieuw beleid. Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met de weerstandsratio. Het college streeft naar een risicoafdekking van minimaal 100%.

Geprognotiseerd verloop van de Argi van 1-1-2021 t/m 31-12-2025					
	2021	2022	2023	2024	2025
Stand op 1 januari	5.454.531	8.455.450	9.297.890	10.236.600	11.216.283
<i>Begrotingswijzigingen</i>					
Nr 4. Resultaat voorjaarsbrief 2020	-129.000	-10.000			
Kapitaallasten dekking uit Argi	-13.051	-12.895	-10.250	-10.250	-10.125
	-142.051	-22.895	-10.250	-10.250	-10.125
<i>Thema: Accommodatiebeleid</i>	500.000	147.109	96.539	96.539	113.987
<i>Thema: Beheer en onderhoud wegen</i>	410.748	310.728	310.728	310.728	310.728
<i>Toevoeging vrijval kapitaallasten algemeen</i>	387.479	485.932	582.666	582.666	664.005
Subtotaal themaboekje en activabeleid	1.298.227	943.769	989.933	989.933	1.088.720
Stand op 31 december	6.610.707	9.376.324	10.277.573	11.216.283	12.294.878

Verwachtingen ten aanzien van de reserves

Zoals reeds aangegeven wordt verwacht dat voor de ontwikkeling van een aantal belangrijke thema's onttrekkingen aan de Argi de komende jaren noodzakelijk zijn. Onderstaand wordt inzicht gegeven in de verwachte mutaties op de Argi, zodat een beeld wordt geschetst welke mogelijkheden de Argi biedt voor nieuwe ontwikkelingen.

Stand op 31 december	6.610.707	9.376.324	10.277.573	11.216.283	12.294.878
Verwachtingen mutaties Argi	2021	2022	2023	2024	2025
Verwachte mutaties 2021 en verder					
Thema: Accommodatiebeleid Zuidlaren	-789.222				
Resultaten grondexploitaties	pm	Pm	pm	pm	Pm
Dekking resultaat begroting 2021	-135.535		-40.973		
Resultaat voorjaarsbrief 2020 (Bijlage 1)	187.000				
Resultaat voorjaarsbrief 2021 (Overige voorstellen)	-95.550				
Resultaatsbestemming JR2020	4.178.000				
Incidenteel nieuw beleid (Begroting 2021)	-1.500.500				
Incidenteel nieuw beleid PPN 2021		-78.434			
Verwachte mutaties	1.844.743	-78.434	-40.973	-	-
Verwachte stand ultimo	8.455.450	9.297.890	10.236.600	11.216.283	12.294.878

Algemene reserve calamiteiten (Arca)

De Arca dient als weerstandsvermogen voor de opvang van de gevolgen van calamiteiten en risico's. In de nota weerstandsvermogen 2014 (raad 7 oktober 2014) is dit beleid verwoord. Per 1 januari 2022 is de stand wat in de Arca beschikbaar is voor risicoafdekking € 7.897.398.

Geprognostiseerd verloop van de Arca van 1-1-2021 t/m 31-12-2025					
	2021	2022	2023	2024	2025
Stand op 1 januari	7.897.398	7.897.398	7.897.398	7.897.398	7.897.398
Stand op 31 december	7.897.396	7.897.396	7.897.396	7.897.396	7.897.396
Geormerkte gelden					
Geormerkte gelden grondbedrijf	210.868	210.868	210.868	210.868	210.868
Saldo geormerkte gelden	210.868	210.868	210.868	210.868	210.868
Beschikbaar voor risicoafdekking	7.686.530	7.686.530	7.686.530	7.686.530	7.686.530

Ontwikkeling van het weerstandsvermogen

Hieronder wordt de ontwikkeling van het weerstandsvermogen weergegeven. Als weerstandsvermogen worden, naast de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien incidenteel, de twee algemene reserves Argi en Arca meegenomen. De standen van de ARGI zijn inclusief de verwachte mutaties.

Verloop weerstandsvermogen	B2022	B2023	B2024	B2025
Bedragen x € 1.000				
Stand ARGI op 31-12	9.298	10.236	11.216	12.295
Stand ARCA op 31-12	7.687	7.687	7.687	7.687
Onvoorzien incidenteel	33	33	33	33
Onbenutte belastingcapaciteit (JR 2020)	3.286	3.286	3.286	3.286
Weerstandscapaciteit	20.362	21.301	22.280	23.359
Benodigde capaciteit (JR2020)	7.543	7.543	7.543	7.543
Ratio	269%	282%	295%	309%

Niet gehonoreerde collegeambities

In onderstaande tabellen treft u de voorstellen aan voor nieuw beleid dat we graag zouden willen uitvoeren, in lijn met de ambitie van het college, maar die we vooralsnog niet aan de gemeenteraad willen voorleggen om hierover te besluiten, gezien de grote financiële tekorten die we op ons af zien komen. Mogelijk beschikken we ten tijde van de begroting over aanvullende informatie waardoor we tot een heroverweging van deze keuze zouden kunnen komen.

Incidenteel nieuw beleid		2022	2023	2024	2025
1	Vitaal Platteland	-65.000	-	-	-
2	Biodiversiteit	-35.000	-35.000	-35.000	-
3	Pilot buurtbemiddeling	-40.000	-40.000	-40.000	-
Totaal incidenteel nieuw beleid		-140.000	-75.000	-75.000	-
Structureel nieuw beleid		2022	2023	2024	2025
4	Toepassen wijkuitvoeringsplannen Duurzaamheid	-266.000	-166.000	-166.000	-166.000
5	Uitvoering RES/ondersteuning energiecoöperaties	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
6	Invasieve soorten	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
7	Inzet BOA's	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
8	Projectgelden integraal veiligheidsbeleid	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
9	Verhoging subsidiebudget culturele activiteiten	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
10	Inzet cultuurcoaches	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
11	Subsidie Buitenplaats	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Totaal structureel nieuw beleid		-541.000	-441.000	-441.000	-441.000

1. Vitaal Platteland

Jaarlijks wordt € 10.000 beschikbaar gesteld voor gebied(sfonds) en educatie en communicatie Drentsche Aa en bescherming weidevogels en stimuleren bloemrijke akkers. De overige ca. € 55.000 wordt merendeels jaarlijks voor diverse (dorps- en partner-) initiatieven ingezet als co-financiering. Het feitelijke investeringsbedrag in zaken in onze gemeente die een wezenlijke bijdrage leveren aan versterking Natuur en Landschap / Vitaal Platteland ligt hoger dan het bedrag van de gemeentelijke bijdrage.

2. Biodiversiteit

Investeren in biodiversiteit heeft op een positieve impact op flora en fauna.

3. Pilot buurtbemiddeling

Buurtbemiddeling richt zich op voortijdige aanpak van problemen om juridische- en handhavingconflicten te voorkomen.

4. Toepassen wijkuitvoeringsplannen Duurzaamheid

Na vaststelling van de transitievisie warmte zal hieraan in meer of mindere mate (ook afhankelijk van met name de keuzes transitievisie Warmte) uitvoering moeten worden gegeven. Momenteel is niet duidelijk of het Rijk hiervoor, net als voorgaande jaren, middelen beschikbaar stelt. Per wijkuitvoeringsplan moet worden uitgegaan van inzet van ca. 0,9 fte en een benodigd investerings-/werk-budget van € 40.000.

5. Uitvoering RES/ondersteuning energiecoöperaties

Om de doelstellingen van het klimaatakkoord te kunnen bereiken op het gebied van de Regionale Energiestrategie (RES). Voor uitwerking van kaders voor realisatie van zonneparken en/of windparken wordt uitgegaan van een benodigd werkbudget van € 40.000 in 2022. Het betreft uitwerking ruimtelijke kaders, maar ook bijv. participatie en mogelijkheden voor de omgeving om deel te nemen aan een dergelijk project.

6. Invasieve soorten

Door het beheersniveau te verhogen wordt overlast van invasieve soorten in de toekomst beperkt.

7. Inzet BOA's

Het structureel maken van de extra BOA-capaciteit geeft meer mogelijkheden om het veiligheidsbeleid toe te passen en daarmee overlast en criminaliteit terug te dringen.

8. Projectgelden integraal veiligheidsbeleid

Het veiligheidsdomein vergt flexibiliteit, het kunnen beschikken over een flexibel budget biedt hiervoor handvaten.

9. Verhoging subsidiebudget culturele activiteiten

Tot 2021 was sprake van een incidentele ophoging van het budget voor culturele activiteiten. Het structureel ophogen biedt meer mogelijkheden om culturele activiteiten te stimuleren. Hiermee wordt onze inwoners meer gelegenheid gegeven mee te doen aan laagdrempelige culturele activiteiten dicht bij in de wijken en dorpen.

10. Inzet cultuurcoaches

Cultuurcoaches hebben een belangrijke rol in het initiëren van culturele activiteiten die passen binnen een participatiemaatschappij. Met de inzet van cultuurcoaches geven we uitvoering aan het collegeprogramma 'Leeft de ruimte die je krijgt' en de pijlers van het Tynaarlose Sociaal Beleid waar we naar toe willen werken: Gezondheid, Veiligheid, Ontmoeten en Meedoen en Zelfredzaamheid.

11. Subsidie Buitenplaats

Provincie Drenthe is bereid om Museum De Buitenplaats structureel te ondersteunen met een bijdrage van € 110.000. Om deze provinciale bijdrage te bestendigen is het van belang om vanuit de gemeente Tynaarlo financieel bij te dragen waardoor het voortbestaan van het museum verzekerd is. Museum De Buitenplaats is voor de provincie Drenthe en onze gemeente een visitekaartje. De maatschappelijke kwaliteit blijkt onder anderen uit de waardering van het publiek en de grote aantallen vrijwilligers (ongeveer 100) die verbonden zijn aan het museum en de inzet voor sociaal maatschappelijke vraagstukken zoals inclusie van statushouders.